СХВАЛЕНО рішенням педагогічної ради протокол № 01 від 27.08.2025 р.	ЗАТВЕРДЖУЮ Директор гімназії _____ Інна ЛЕВЧЕНКО «27» серпня 2025 р.

Освітня програма

для 9-х класів

Чернігівської гімназії № 13

Чернігівської міської ради

на 2025-2026 навчальний рік

Загальні положення освітньої програми ІІ ступеня
Чернігівська гімназія № 13 Чернігівської міської ради

Освітня програма комунального закладу Чернігівська гімназія № 13 Чернігівської міської ради Чернігівської області» ІІ ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та складена на підставі наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня», з урахуванням закону України від 15.03.2022 року «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану», Указів Президента України від 24.02.2022 «Про введення воєнного стану в Україні», від 17.05.2022, від 02.05.2023 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні».

Освітня програма ІІ ступеня базової середньої освіти Чернігівської гімназії №13 окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

В умовах воєнного стану освітня, навчальні програми та річний навчальний план виконуються педагогами Чернігівської гімназії №13 в повному обсязі, з використанням очної, дистанційної та змішаної форм організації освітнього процесу, в залежності від безпекової ситуації. Організовується навчальна діяльність учнів за затвердженим розкладом уроків, додаткових консультацій тощо. У разі виникнення надзвичайних ситуацій, навчання учнів здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання згідно з Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 року №1115, відповідно до річного навчального плану та розкладу.

Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма Чернігівської гімназії № 13.

Освітня програма гімназії № 13 відповідає: структурі Типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які розпочинають навчання за освітньою програмою ІІ ступеня (базова середня освіта)

Чернігівська гімназія № 13.

Освітня програма ІІ ступеня (базова середня освіта) визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів річного навчального плану Чернігівської гімназії № 13 з навчанням українською мовою додаток 1, (відповідає таблиці 1,10 в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №405).

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в додатку 3 (відповідає таблиці 18 в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №405);

зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН України);

форми організації освітнього процесу гімназії № 13 та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за Типовою освітньою програмою гімназії № 13.

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 9-х класів складає 1260 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в річному навчальному плані Чернігівської гімназії №13 на 2025/2026 н.р. (додаток 1, 2).

Освітня програма Чернігівської гімназії № 13 дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Освітня програма ІІ ступеня (базова середня освіта) передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Навчальний план Чернігівської гімназії № 13 Чернігівської міської ради та його обґрунтування

Навчальний план для 9-х класів розроблений на основі Типової освітньої програми для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 405.

Перелік освітніх галузей укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство.
Мистецтво
Математика
Природознавство
Технології
Здоров’я і фізична культура

Варіативна складова навчального плану Чернігівської гімназії № 13 визначена самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення гімназії № 13.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь, а саме:

- у 9-х класах за рахунок варіативної складової річного навчального плану виділено додаткова година для курсу за вибором «Навчаємося жити в громаді» (1 година на тиждень у 9-Г класі), яка схвалена для використання в освітньому процесі (лист Інституту модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України від 28.07.2022 #22.1/12-Г-254)

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов’язковому порядку фінансуються з бюджету.

З метою виконання вимог Державного стандарту річний навчальний план гімназії № 13 містить усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчального плану освітньої програми.

Збереження здоров’я дітей належить до головних завдань гімназії № 13, тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових річного навчального плану.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» гімназії № 13 формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій. Предмет «Фізична культура» реалізується за рахунок варіативних модулів, які визначені шляхом опитування учнів у кожному класі: 8-9-ті класи – легка атлетика, футбол, гімнастика, волейбол, баскетбол, бадмінтон, настільний теніс.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 р. наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 р. наказом Міністерства освіти і науки № 401 від 08.04.2016 р.), наказом Міністерства освіти і науки № 808 від 03.06.205 р. якщо у класі більше 27 учнів, клас ділиться на групи під час вивчення української та іноземних мов, трудового навчання та під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Освітня програма гімназії № 13 зорієнтована на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Цілі та задачі освітнього процесу на кожному рівні реалізації освітньої програми обумовлені «моделлю» випускника, призначенням і місцем закладу освіти в освітньому просторі міста, району, мікрорайону.

Перед Чернігівською гімназією № 13 поставлені такі цілі освітнього процесу:

1. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту основної загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту.
2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів.
3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм.
4. Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності.
5. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
6. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки.
7. Проведення атестації та сертифікації педагогів.
8. Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази

гімназії № 13.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти в Чернігівській гімназії № 13Чернігіської міської ради

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною – у разі відмінності) мовами	***Уміння:*** ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення ненормативних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. ***Ставлення:*** розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. ***Навчальні ресурси:*** означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.
2	Спілкування іноземними мовами	***Уміння:*** здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань;
		використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. ***Ставлення:*** критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. ***Навчальні ресурси:*** підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.

3	Математична компетентність	***Уміння:*** оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об’єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв’язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати та досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів та явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. ***Ставлення:*** усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. ***Навчальні ресурси:*** розв'язування математичних задач, і обов’язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	***Уміння:*** розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. ***Ставлення:*** усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей у сучасних інформаційних технологіях ***Навчальні ресурси:*** складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.
5	Інформаційно-цифрова компетентність	***Уміння:*** структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. ***Ставлення:*** критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язування математичних задач. ***Навчальні ресурси:*** візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.
6	Уміння вчитися впродовж життя	***Уміння:*** визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. ***Ставлення:*** усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. ***Навчальні ресурси:*** моделювання власної освітньої траєкторії.

7	Ініціативність і підприємливість	***Уміння:*** генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. ***Ставлення:*** ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. ***Навчальні ресурси:*** завдання підприємницького змісту (оптим. задачі).
8	Соціальна і громадянська компетентності	***Уміння:*** висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. ***Ставлення:*** ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. ***Навчальні ресурси:*** завдання соціального змісту.
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	***Уміння:*** грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). ***Ставлення:***культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. ***Навчальні ресурси:***математичні моделі в різних видах мистецтва.

10	Екологічна грамотність і здорове життя	***Уміння:*** аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. ***Ставлення:***усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. ***Навчальні ресурси:*** навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння в реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища - зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети - виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й стали розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля й розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та
	примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості й чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров’я (текстові завдання, пов’язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов’язані із ризиками для життя і здоров’я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення й розв’язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної

діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірці його на практиці і встановлення причинно- наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які продовжують навчання за освітньою програмою Чернігівської гімназії № 13 для здобуття базової середньої освіти

Згідно зі статтею 9 Закону України «Про освіту» гімназії №13 надає право здобувати освіту за очною (денна), індивідуальною (сімейна, педагогічний патронаж) формами навчання. Індивідуальна (сімейна, педагогічний патронаж) форма навчання організовується відповідно до Положення про індивідуальну форму навчання в системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 року № 955.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за 2024/2025 навчальний рік, учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру 2025/2026 навчального року.

Для проведення оцінювання наказом директора гімназії № 13 створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових

результатів навчання учнів є освітня програма Чернігівської гімназії № 13.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Для виконання освітніх програм Чернігівської гімназії № 13 на 2025/2026 навчальний рік передбачено використання навчальних програм з усіх предметів інваріантної частини, затверджених Міністерством освіти і науки України; курсів за вибором варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти (Додаток 2).

Форми організації освітнього процесу в Чернігівській гімназії № 13 Чернігівської міської ради

Освітній процес у Чернігівській гімназії № 13, на період запровадження воєнного стану в Україні, організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

При переході на дистанційне навчання (за відповідним наказом по Чернігівській гімназії № 13 та вимогою часу), щодня за затвердженим розкладом уроків, педагогами гімназії № 13 вносяться навчальні завдання та оцінки учнів в електронний журнал, здійснюється зворотний зв'язок з учнями в електронному вигляді, використовуючи цифрові освітні платформи, електронний журнал, електронну пошту і т.п. На веб-сайті Чернігівської гімназії № 13 створена сторінка «Дистанційне навчання», на якій розміщується алгоритм дій дистанційного навчання під час воєнного стану з розкладом занять. Це додатковий доступ до інформації, яким можуть скористатися не тільки учні, а й всі учасники освітнього процесу. Для забезпечення дистанційного освітнього процесу на період запровадження воєнного стану в Україні здійснюється доступ до навчальних матеріалів, вибір загальноприйнятних та зручних платформ, а саме: Zoom, Viber, онлайн - платформа «Нові знання» і т. п.

Учителі Чернігівської гімназії № 13 дотримуються гнучкості в доборі навчально-методичного забезпечення освітніх програм.

Основними формами організації освітнього процесу в Чернігівській гімназії № 13 є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;

- корекції та контролю;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та формуванню компетентностей крім уроку будуть проходити навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 9-х класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнями розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об’єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття, заняття в малих групах та заняття практикуму проводяться з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Екскурсії (очні, заочні) в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану

роботу.

Форми організації освітнього процесу уточнюються та розширюються у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Інструментарій оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів. Упродовж навчання здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 9-х класах підлягають формувальному та підсумковому (бальному) оцінюванню. Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей учнів середньої школи окрім уроку здійснюватиметься у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально- практичного заняття. Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей. Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує також навчально-практичне заняття та заняття практикуму. Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних

можливостях і здібностях. Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

На початку 2025/2026 навчального року заклад освіти організовує проведення в 9-х класах вхідного оцінювання учнів з метою діагностування рівня їх навчальних досягнень за попередній рік та планування подальшої роботи із систематизації, узагальнення та закріплення навчального матеріалу, що вивчався дистанційно.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти в Чернігівськії гімназії № 13Чернігівської міської ради

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

✔ кадрове забезпечення освітньої діяльності(здобуття базової освіти (забезпечують 20 вчителів, з яких 11 мають вищу кваліфікаційну категорію, 6 – є спеціалістами, 3 – спеціалістами І кваліфікаційної категорії, 1 – педагогічне звання «Учитель-методист», 2 – педагогічне звання «Старший учитель»);

✔ постійне оновлення (у відповідності до документів МОН) навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності;

✔ матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;

✔ спостереження за реалізацією освітнього процесу, станом соціально-психологічного середовища, забезпечення якості проведення навчальних занять, моніторинг технологій навчання, контроль стану прозорості освітньої діяльності, розроблення рекомендацій щодо покращання якості освітньої діяльності, здійснення контролю виконання чинного законодавства в галузі освіти, нормативних документів про освіту, наказів та рішень педагогічної ради, оцінка ефективності результатів діяльності педагогічних працівників, вивчення результатів педагогічної діяльності, виявлення позитивних і негативних тенденцій в організації освітнього процесу та розробка на цій основі пропозицій з поширення передового педагогічного досвіду й усунення негативних тенденцій, збір інформації, її обробка й накопичення для підготовки проектів рішень, аналіз результатів реалізації наказів і розпоряджень, надання методичної допомоги педагогічним працівникам у процесі контролю.

✔ моніторинг змісту освіти, досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

✔ *Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:*

✔ оновлення методичної бази освітньої діяльності;

✔ контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

✔ моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

✔ створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

✔ Освітня програма Чернігівського ліцею № 13 передбачає досягнення учнями результатів навчання щодо формування компетентностей, визначених Державним стандартом.

На основі освітньої програми Чернігівська гімназія № 13 складає та затверджує річний навчальний план на 2024/2025 навчальний рік, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Структура навчального року

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2025 року №1003 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні», освітній процес у 2025/2026 навчальному році розпочнеться в День знань 1 вересня і триватиме до 30 травня 2026 року.

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» на період тривалості воєнного стану призупиняється дія положення частини третьої статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» в частині тривалості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти не менше 175 навчальних днів. 2025/2026 навчальний рік може тривати більше або менше 175 днів.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою.

Орієнтовна структура навчального року:

І семестр – 01.09.2025 р. - 26.12.2025 р.

ІІ семестр – 12.01.2026 р. - 29.05.2026 р.

На початку вересня, не менше 2 тижнів – буде проведено ***діагностичне вивчення рівня знань та коригуюче навчання*** учнів 9-х класів за темами Навчальних програм попереднього навчального року. Передбачено в календарно-тематичних планах зазначити уроки повторення (за курс попереднього навчального року), уроки на свіжому повітрі (форма, тип, вид – за вибором вчителя), уроки узагальнення та систематизації знань наприкінці кожного навчального семестру.

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

тривалість канікул протягом навчального року мінімум 30 календарних днів.

2025-2026 навчальний рік розпочинається 1 вересня 2025 року та закінчується 29 травня 2026 року.

Терміни канікул – передбачено (орієнтовно):

- осінні – з 27.10.2025 р. по 02.11.2025 р.,
- зимові – з 27.12.2025 р. по 11.01.2026 р.,
- весняні – з 23.03.2026 р. по 29.03.2026 р.

Орієнтовна дата проведення свята «Останній дзвоник» – 29 травня 2026 року.

Детальна структура навчального року, навчального тижня, навчального дня, занять, відпочинку між ними, визначаються педагогічною радою закладу освіти у межах часу, передбаченого освітньою програмою, відповідно до обсягу навчального навантаження, встановленого відповідним навчальним планом, та з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, особливостей регіону тощо.

По закінченню навчального року здійснюється річне оцінювання навчальних досягнень учнів. Випуск учнів 9-х класів здійснюється відповідно до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти та науки України від 16.04.2018 року № 367 та Порядку переведення учнів (вихованців) закладів загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти та науки України від 14.07.2015 року № 762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08 травня 2019 року № 621 зі змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 01.03.2021 року № 268).

Додаток 1

до освітньої програми

Навчальний план (9-А, Б, В, Г клас)
(згідно Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня)з навчанням українською мовою

Освітні галузі	Предмети	9-А	9-Б	9-В	9-Г
Мови і літератури	Українська мова	2	2	2	2
	Українська література	2	2	2	2
	Іноземна мова: англійська мова	3	3	3	2
	Іноземна мова: німецька мова	-	-	-	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1
	Основи правознавства	1	1	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	-	-	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-	-	-
	Мистецтво	1	1	1	1
Математика	Математика	-	-	-	-
	Алгебра	2	2	2	2
	Геометрія	2	2	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-	-
	Біологія	2	2	2	2
	Географія	1,5	1,5	1,5	1,5
	Фізика	3	3	3	3
	Хімія	2	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1
	Інформатика	2	2	2	2
Здоров’я і фізична культура	Основи здоров’я	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3
Разом		**30+3**	**30+3**	**30+3**	**31+3**
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		**3**	**3**	**3**	**1**
“Вчимося жити у громаді”					**1**
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		**33+3**	**33+3**	**33+3**	**33+3**

Додаток 2
до освітньої програми

Перелік навчальних програм для учнів закладу загальної середньої освіти ІІ ступеня

з/п	Назва навчальної програми
1.	Української мова. 5-9-і класи. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
2.	Українська література. 5-9-і класи. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
3.	Біологія. 6-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
4.	Навчальні програми: «Історія України. 5-9 класи», «Всесвітня історія. Історія України (Інтегрований курс). 6 клас», «Всесвітня історія. 7–9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
5.	Географія. 6-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів(наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
6.	Зарубіжна література. 5-9-і клас. Навчальна програмадля загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
7.	Інформатика. 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
8.	Математика. 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
9.	Мистецтво. 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
10.	Основи здоров'я. 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
11.	Трудове навчання. 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
12.	Фізика. 7-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладі (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
13.	Фізична культура. 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (колектив авторів, наказ МОН України від 23.10.2017 р. № 1407)
14.	Хімія. 7-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів(наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
15.	Іноземні мови (німецька). 5-9-і класи. Навчальна програма з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
16.	Іноземні мови (англійська). 5-9-і класи. Навчальна програма з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)

Наскрізна лінія	**Коротка характеристика**
Екологічна безпека й стали розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля й розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та
	примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості й чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров’я (текстові завдання, пов’язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов’язані із ризиками для життя і здоров’я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення й розв’язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємли- вість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірці його на практиці і встановлення причинно- наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які продовжують навчання за освітньою програмою Чернігівської гімназії № 13 для здобуття базової середньої освіти

Згідно зі статтею 9 Закону України «Про освіту» гімназії №13 надає право здобувати освіту за очною (денна), індивідуальною (сімейна, педагогічний патронаж) формами навчання. Індивідуальна (сімейна, педагогічний патронаж) форма навчання організовується відповідно до Положення про індивідуальну форму навчання в системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 року № 955.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за 2024/2025 навчальний рік, учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру 2025/2026 навчального року.

Для проведення оцінювання наказом директора гімназії № 13 створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма Чернігівської гімназії № 13.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Для виконання освітніх програм Чернігівської гімназії № 13 на 2025/2026 навчальний рік передбачено використання навчальних програм з усіх предметів інваріантної частини, затверджених Міністерством освіти і науки України; курсів за вибором варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти (Додаток 2).

Форми організації освітнього процесу в Чернігівській гімназії № 13

Освітній процес у Чернігівській гімназії № 13, на період запровадження воєнного стану в Україні, організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

При переході на дистанційне навчання (за відповідним наказом по Чернігівській гімназії № 13 та вимогою часу), щодня за затвердженим розкладом уроків, педагогами гімназії № 13 вносяться навчальні завдання та оцінки учнів в електронний журнал, здійснюється зворотний зв'язок з учнями в електронному вигляді, використовуючи цифрові освітні платформи, електронний журнал, електронну пошту і т.п. На веб-сайті Чернігівської гімназії № 13 створена сторінка «Дистанційне навчання», на якій розміщується алгоритм дій дистанційного навчання під час воєнного стану з розкладом занять. Це додатковий доступ до інформації, яким можуть скористатися не тільки учні, а й всі учасники освітнього процесу. Для забезпечення дистанційного освітнього процесу на період запровадження воєнного стану в Україні здійснюється доступ до навчальних матеріалів, вибір загальноприйнятних та зручних платформ, а саме: Zoom, Viber, онлайн - платформа «Нові знання» і т. п.

Учителі Чернігівської гімназії № 13 дотримуються гнучкості в доборі навчально-методичного забезпечення освітніх програм.

Основними формами організації освітнього процесу в Чернігівській гімназії № 13 є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- корекції та контролю;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та формуванню компетентностей крім уроку будуть проходити навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 9-х класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнями розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об’єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття, заняття в малих групах та заняття практикуму проводяться з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Екскурсії (очні, заочні) в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео- уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу уточнюються та розширюються у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах

окремих предметів.

Інструментарій оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів. Упродовж навчання здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 9-х класах підлягають формувальному та підсумковому (бальному) оцінюванню. Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей учнів середньої школи окрім уроку здійснюватиметься у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально- практичного заняття. Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей. Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує також навчально-практичне заняття та заняття практикуму. Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях. Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

На початку 2025/2026 навчального року заклад освіти організовує проведення в 9-х класах вхідного оцінювання учнів з метою діагностування рівня їх навчальних досягнень за попередній рік та планування подальшої роботи із систематизації, узагальнення та закріплення навчального матеріалу, що вивчався дистанційно.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти в комунальному закладі Чернігівської гімназії № 13

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

✔ кадрове забезпечення освітньої діяльності(здобуття базової освіти (забезпечують 20 вчителів, з яких 11 мають вищу кваліфікаційну категорію, 6 – є спеціалістами, 3 – спеціалістами І кваліфікаційної категорії, 1 – педагогічне звання «Учитель-методист», 2 – педагогічне звання «Старший учитель»);

✔ постійне оновлення (у відповідності до документів МОН) навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності;

✔ матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;

✔ спостереження за реалізацією освітнього процесу, станом соціально-психологічного середовища, забезпечення якості проведення навчальних занять, моніторинг технологій навчання, контроль стану прозорості освітньої діяльності, розроблення рекомендацій щодо покращання якості освітньої діяльності, здійснення контролю виконання чинного законодавства в галузі освіти, нормативних документів про освіту, наказів та рішень педагогічної ради, оцінка ефективності результатів діяльності педагогічних працівників, вивчення результатів педагогічної діяльності, виявлення позитивних і негативних тенденцій в організації освітнього процесу та розробка на цій основі пропозицій з поширення передового педагогічного досвіду й усунення негативних тенденцій, збір інформації, її обробка й накопичення для підготовки проектів рішень, аналіз результатів реалізації наказів і розпоряджень, надання методичної допомоги педагогічним працівникам у процесі контролю.

✔ моніторинг змісту освіти, досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

✔ оновлення методичної бази освітньої діяльності;

✔ контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

✔ моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

✔ створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма Чернігівського ліцею № 13 передбачає досягнення учнями результатів навчання щодо формування компетентностей, визначених Державним стандартом.

На основі освітньої програми Чернігівський ліцей № 13 складає та затверджує річний навчальний план на 2024/2025 навчальний рік, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Структура навчального року

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2025 року №1003 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні», освітній процес у 2025/2026 навчальному році розпочнеться в День знань 1 вересня і триватиме до 30 травня 2026 року.

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» на період тривалості воєнного стану призупиняється дія положення частини третьої статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» в частині тривалості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти не менше 175 навчальних днів. 2025/2026 навчальний рік може тривати більше або менше 175 днів.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою.

Орієнтовна структура навчального року:

І семестр – 01.09.2025 р. - 26.12.2025 р.

ІІ семестр – 12.01.2026 р. - 29.05.2026 р.

На початку вересня, не менше 2 тижнів – буде проведено ***діагностичне вивчення рівня знань та коригуюче навчання*** учнів 9-х класів за темами Навчальних програм попереднього навчального року. Передбачено в календарно-тематичних планах зазначити уроки повторення (за курс попереднього навчального року), уроки на свіжому повітрі (форма, тип, вид – за вибором вчителя), уроки узагальнення та систематизації знань наприкінці кожного навчального семестру.

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули: тривалість канікул протягом навчального року мінімум 30 календарних днів.

2025-2026 навчальний рік розпочинається 1 вересня 2025 року та закінчується 29 травня 2026 року.

Терміни канікул – передбачено (орієнтовно):

- осінні – з 27.10.2025 р. по 02.11.2025 р.,
- зимові – з 27.12.2025 р. по 11.01.2026 р.,
- весняні – з 23.03.2026 р. по 29.03.2026 р.

Орієнтовна дата проведення свята «Останній дзвоник» – 29 травня 2026 року.

Детальна структура навчального року, навчального тижня, навчального дня, занять, відпочинку між ними, визначаються педагогічною радою закладу освіти у межах часу, передбаченого освітньою програмою, відповідно до обсягу навчального навантаження, встановленого відповідним навчальним планом, та з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, особливостей регіону тощо.

По закінченню навчального року здійснюється річне оцінювання навчальних досягнень учнів. Випуск учнів 9-х класів здійснюється відповідно до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти та науки

України від 16.04.2018 року № 367 та Порядку переведення учнів (вихованців) закладів загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти та науки України від 14.07.2015 року № 762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08 травня 2019 року № 621 зі змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 01.03.2021 року № 268).

Додаток 1
до освітньої програми

Навчальний план (9-А, Б, В, Г клас)
(згідно Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня)з навчанням українською мовою

Освітні галузі	Предмети	9-А	9-Б	9-В	9-Г
Мови і літератури	Українська мова	2	2	2	2
	Українська література	2	2	2	2
	Іноземна мова: англійська мова	3	3	3	2
	Іноземна мова: німецька мова	-	-	-	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1
	Основи правознавства	1	1	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	-	-	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-	-	-
	Мистецтво	1	1	1	1
Математика	Математика	-	-	-	-
	Алгебра	2	2	2	2
	Геометрія	2	2	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-	-
	Біологія	2	2	2	2
	Географія	1,5	1,5	1,5	1,5
	Фізика	3	3	3	3
	Хімія	2	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1
	Інформатика	2	2	2	2
Здоров’я і фізична культура	Основи здоров’я	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3
Разом		**30+3**	**30+3**	**30+3**	**31+3**
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		**3**	**3**	**3**	**1**
“Вчимося жити у громаді”					**1**
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		**33+3**	**33+3**	**33+3**	**33+3**

Додаток 2 до освітньої програми

Перелік навчальних програм для учнів закладу загальної середньої освіти ІІ ступеня

з/п	Назва навчальної програми
1.	Української мова. 5-9-і класи. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
2.	Українська література. 5-9-і класи. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
3.	Біологія. 6-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
4.	Навчальні програми: «Історія України. 5–9 класи», «Всесвітня історія. Історія України (Інтегрований курс). 6 клас», «Всесвітня історія. 7–9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
5.	Географія. 6-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів(наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
6.	Зарубіжна література. 5-9-і клас. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
7.	Інформатика. 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
8.	Математика. 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
9.	Мистецтво. 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
10.	Основи здоров'я. 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
11.	Трудове навчання. 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
12.	Фізика. 7-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладі (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
13.	Фізична культура. 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (колектив авторів, наказ МОН України від 23.10.2017 р. № 1407)
14.	Хімія. 7-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів(наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
15.	Іноземні мови (німецька). 5-9-і класи. Навчальна програма з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)
16.	Іноземні мови (англійська). 5-9-і класи. Навчальна програма з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов (наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804)